

ВЛАДА ЗЕМЛІ В СУЧАСНОМУ РОМАНІ

Мова піде про одне з найцікавіших явищ сучасної європейської літератури — про відтворення в ній відношення землі до людини, вірніше, влади землі над людиною. В белетристичній літературі тема ця викликала появу кількох творів першорядного значення, а це найкращий доказ того, що дана тема жива та пекуча, що порушує вона ряд глибоких суспільних і загальнолюдських інтересів. Та для кращого зрозуміння моїх подальших думок мушу передусім сказати декілька слів про те, що саме являє собою сучасний роман.

I

Той вид письменства, який називаємо романом, виник дуже давно. ще в стародавній Греції, в часи занепаду її літератури. Дре́вній грецький роман був звичайним оповіданням про дивовижні, страшні або веселі пригоди двох закоханих істот, яких розлучила неприязнь та інтриги злих людей і які, врешті, добиваються щасливого поєднання. Дійові особи виведені тут звичайно шаблонно: негативні характери, характери благородні, наївні або смішні постаті в усіх цих романах цілком подібні. Головну увагу зосереджено на описах цікавих, звичайно неправдоподібних пригод, морських подорожей, чужих країв і звичаїв. Драма Шекспіра під назвою «Перікл князь Тіру», що є переробкою одного з таких старогрецьких романів, дає досить добре уявлення про їх зміст, хоч геній Шекспіра оживив цей зміст цілим рядом дивних і прекрасно індивідуалізованих постатей, чого, мабуть, в оригіналі немає.